

SLOVENE

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate
sprejema upravitelstvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.Rekopisni se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vprejemajo.Uredništvo je v Semo-
niskih ulicah št. 2, I, 17.Izhaja vsak dan, izven
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 245.

V Ljubljani, v petek, 24. oktobra 1902.

Letnik XXX.

Bliskavice.

Državna zbornica je zopet v starem tiru, na katerem ne more niti naprej niti nazaj. Dr. Koerber je sicer jako realistično misleč mož in zvit politik, vendar zdaj mora reči isto, kar Goethejev Faust: Mnogo ved sem se učil, v vse tajnosti skrivnih umetnosti sem prodrl, vendar zdaj vidim, da nič ne vem.

Kakor bliskavice tuintam razsvetljujejo nočno nebo, tako grede zdaj tudi skozi časopisje zopet vesti, da bo sedanja državna zbornica razpuščena in da bodo razpisane nove volitve na podlagi splošne in enake volilne pravice.

Seveda ne moremo prorokovati, kdaj se bo to zgodilo, vendar izkušnje s sedanjimi parlamenti bodo privedle do tega, da s sedanjim volilnim redom sploh ni mogoče priti do zbornice, katera bi imela smisel za delo. Razširjenje volilne pravice v demokratičnem smislu je gotovo prej ali slej; kako daleč bo šla ta reforma in koliko privilegijev se bo žrtvovalo, to je seveda vprašanje.

Nemške stranke že štejejo svoje pristaše, kateri bi vtegnili preživeti vesoljno povodenj splošne in enake volilne pravice, kajti gotovo je, da mnogo mož, ki so zdaj nekako vodilni politiki, bi po reformi ne videlo več zbornice. V nemških krogih je zato izšel predlog, da naj vse nemške stranke pozabijo na razlike in se naj združijo v eno veliko nemško stranko. Nemci čutijo, da bi po splošni in enaki volilni pravici ravno oni primeroma največ trpeli.

Pa tudi drugače bi se položaj silno izpremenil. Poljsko „Kolo“ bi šlo v kose takoj prvi dan, in bi se nadomestilo z bolj demokratičnimi elementi. Mladočeška moč bi bila strta in prišli bi agrarci, krščanski in narodni socialisti v zbornico. Ako omenimo še, da bi prihodnja zbornica tudi ne imela več izredne časti videti tri kranjske slovenske in dva nemška liberalca ter poslušati njihove duhovitosti — mislimo, da smo dovolj označili dalekosežni pomen, ki bi ga imela taka reforma.

A te časnikarske vesti so zdaj le bliskavice, ki za hip razsvetle obzorje in izginejo brez strela in groma. Vendar mislimo, da svetijo v bodočnost in nam kažejo pota prihodnosti.

Državni zbor.

Dunaj, 23. okt.

Vedno lepše.

So slučaj, ko človek ne more brzdati svojih čustev, bilo v jezi, bilo v žalosti. V takih slučajih temperament premaga trezno razsodbo in mirno razmišljanje, ki bi moglo preprečiti pojave vznemirjene duše in užaljenega srca. In taki slučaj, ki opravičujejo ali vsaj elajšujejo odgovornost za dejanja, ki se sama na sebi ne strinjajo s Kniggejevimi pravili in navodili. Silobran je dovoljen. Tako n. pr. je bila l. 1899 češka obstrukcija silobran, ker nemška levica je skušala s pomočjo poljskih poslancev in z zvijačo steti opravičeno opozicijo čeških poslancev ter brez razprave dovoliti državni proračun in odobriti druge važne vladne predloge.

To pa, kar se je včeraj in danes godilo v zbornici, je gola komedija, navidezna, prisiljena ogorčenost, prava otroška nagajivost, ki označuje propalost avstrijskega parlamenta. Češki socialci Schnal je bil oglašen v razpravi o jezikovnih razmerah v Šleziji. Ker ni prišel do besede, kakor se glasi parlamentarna fraza, skušal je svoj češki govor predati javnosti v obliki stvarnega popravka. To seveda ne soglašajo poslovnikom. A vprašamo, kaj pa še soglašajo z mrtvo črko in nejasnim besedilom v poslovniku avstrijske zbornice? In ravno tisti, ki so v zadnjih letih tolikrat zlorabljali poslovnik ter potrpežljivost raznih predsednikov in cele zbornice, so kričali včeraj kakor zbesneli proti Schnalu. Ta »ogorčenost« pa ni prihajala iz srca, ker kričali so se od smeha za trebuhe držali. Bila je popolna komedija, vprizorjena za mnogobrojno galerijo. Če razposajeni otroci uganjajo svoje burke, kažejo si jezike ali osle. In v zbornici od l. 1897 to ni več izvanredno.

In mnogi se še zgražajo, ako govoré o dogodkih v avstrijski zbornici; ob enem pa z največjo slastjo čitajo ravno taka poročila v listih. Podobni so obiskovalcem gledališča v enem okraju dunajskega mesta, ki obsajajo do skrajnosti lascivne igre, a vsak dan napolnijo gledališče do zadnjega kotička ter se muzajo v široke rokave.

Taki so večinoma tudi dunajski listi, ki na prvi strani obsojajo brezdelavnost zbornice, na drugi in tretji strani pa zabeležujejo vsako psovko, ki jim pride do ušes. To je moderna politična vzgoja, ki jo opažamo v Parizu, Rimu in drugod.

Poslanec Berger je včeraj zaklical češkim poslancem: Vi niste parlamentarci, ampak ušivoi! Grajalni odsek je danes soglasno sklenil, naj se Bergerju izreče graja. Ko je odsekov načelnik dr. vit. Roškowski prečital v zbornici ta predlog, smejal se je Berger ter izjavil, da svoje psovke ne prekliče.

Odsek je soglasno sklenil grajo, ko pa je bilo treba glasovati, je nemška levica do zadnjega moža zapustila zbornico. Ostalo je na levi le šest Italijanov in socialni demokrat Rieger. Vsenemci so se seveda v pest smejali. Podpredsednik Kaiser ni vedel, kaj bi storil. Ko da predlog na glasovanje, pridri v zbornico dr. Schalk ter zahteva, naj se soštejejo navzoči poslanci. In res jih ni bilo sto v zbornici, kolikor jih je treba za sklepčnost. V zadregi pretrga sejo za pol ure, kar pa zopet nasprotuje določbi v poslovniku, ker bi bil moral v tem slučaju sejo zaključiti.

Po zbornici široko koraka posl. Glöckner, roke drži v žepih ter miga z glavo in ušesi, češ, da Kaiser ni modro ukrenil. Drugi poje: »Auf dem Dache sitzt ein Grels, der sich nicht zu helfen weiss.« Nemci pri vratih stegujejo vratove v zbornico, oni se smejejo, drugi krohota ali pa razmišljajo, kako se kenda ta igra. Ob 1/3. uro se zopet pri vratih pokaže s kislim obrazom podpredsednik Kaiser rekoč: Otvorim zopet sejo ter jo zaključim. — Zopet smeh, Glöckner pa prijazno kima: »B'hüt enk Gott olle mitanander!«

Prememba ustave.

Nemške stranke so že lani predlagale, naj se znani § 14 črta iz drž. temelj. zakona. Zbornica je izvolila ustavni odsek, ki pa je bil navadno nesklepčen.

Afera poslanca Lupu pa je spomnila zbornico, da ima tudi ustavni odsek, ki naj presodi, ali se disciplinarno postopanje proti posl. Lupu strinja s § 16 drž. temeljnega zakona.

Kakor sem že včeraj omenil, je odsek bil soglasno mnenja, da je sodišče kršilo imenovani paragraf, ko je brez dovoljenja posl. Lupu odreklo službo in plačo.

Začetkom današnje seje predlaga dr. p. l. G r a b m a y r, načelnik ustavnega odseka, naj se takoj razpravlja o predlogu glede posl. Lupu, glede premembe ustave pa naj se odseku podaljša obrok za poročilo.

Posl. Schönerer pa se ni motil, ko je trdil, da hoče odsek vprašanje glede § 14 zavleči „ad calendas graecas“, to je, ohraniti še § 14 v ustavi za vse slučaje. Ta paragraf je zaslovel pod vladno grofa Thuna, in kdo ve, ako ga ne bode še potrebovala mogoča levičarska vlada. Zato meni Schönerer, naj ustavni odsek vsaj v dveh mesecih poroča, kaj sodi o § 14. Zbornica je tudi temu predlogu pritrdila, kar je Schönererja vidno razveselilo. Toda g. Schönererju moremo že danes povedati, da § 14 ne bode zginil iz drž. zakona, ker je opora za vsako vladno, ako parlament odpove svoje delo. Edino kar more odsek ukreniti, je jasnejše besedilo tega paragrafa.

Kdo poneumlja ljudstvo?

Na volivnem shodu katol. polit. društva za dunajski okraj Margareten dne 22. t. m. je imel župan dr. Lueger govor, ki je pomenljiv tudi za naše razmere. Govornik je pojasnil nečuvni terorizem liberalnih strank, potem pa podal drastičen dokaz, kdo poneumlja ljudstvo. Znano je, da liberalci vseh dežel in narodnosti — mej najbolj vnetimi so seve slovenski liberalci — trdijo to edino le o »klerikalcih«. Rekel je namreč dr. Lueger mej drugim: »Nikakor ne mislim peti slavo naši bodoči zmagi, marveč rečem le: Delali bomo do 5. novembra (dež. zbor. volitve na Dunaju), da bo vzdravljen tudi oni, ki še nikdar ni ničesar čul o politiki. Kdor tako dela za ljudsko izobrazbo, kot naša stranka, kdor prireja take shode, kdor gre v najzadnjo gorsko vas, ta gotovo ne dela za poneumljenje ljudstva, marveč za njegovo izomiko. In tega se ravno boje naši nasprotniki in vsled tega trdijo venomer, da poneumljamo ljudstvo.«

Položaj v moravskem deželnem zboru.

Moravci pač lahko rečejo, da je ves njihov trud pri volitvah zastoj, dokler imajo veleposestniki in mestne skupine tolike privilegije. Po hudi volivni borbi je uspeh zdaj ta, da imajo Čehi vsi skupaj 45 glasov, Nemci pa 49, torej večino. Jeziček na tehtnici bodo igrali šesteri veleposestniki srednje stranke. Ti bodo vselej odločevali med Čehi in Nemci in torej vladali v deželi. Položaj se je splošno izpremenil le toliko, da so Nemci en glas izgubili, in sicer krumlovski mandat. Značilno je, da tega glasu ni vzela Nemcem liberalna, ampak katoliška narodna stranka.

To nam kaže drugi del (4. dejanje), ki se vrši dve in pol leta pozneje. Družina živi novo, srečno življenje, vsi delajo vzajemno — za mater, celo Signe je postala pridna gospodinja. Walburg vodi z zvestim prokuristom Sannäsem trgovino in mu postane navzlic njegovi nerodnosti soproga. Pošteno, solidno delo je osrečilo celo družino.

To je kratka vsebina. Drama spada še v prvo dobo Björnsonovo, spisana je l. 1875. Dejanje ni dramatično na zunaj; v tem se razlikuje igra od grandiozne drame istega pisatelja »Nad našo moč«. Tem finejši pa je izvedena karakterizacija oseb. Pisatelj nam slika pretresljivo boj, ki ga mora preživeti cela družina, ko pade iz razkošja v uboštvo. Zdi se nam, da je v tem prizoru koncentriral vso svojo silo. Z zanimanjem torej pričakujemo vprizoritve, ker smo prepričani, da stavi pisatelj velike zahteve zlasti na naslovno ulogo.

E. J.

LISTEK.

„Bankerot“.

(Björnsterne Björnson.)

V soboto se vprizori prvokrat na slovenskem odru igra »Bankerot«, delo slovedega norveškega dramatika Björnsterne Björnsona. Zdi se nam ob tej priliki umestno seznaniti z njo čitatelje nekoliko natančneje.

Snov igri je vzeta iz trgovskega življenja. Prizorišče je malo mestce ob norveški obali. Središče trgovine v kraju samem in njegovi okolici je velika trgovska hiša Tjälldova. Veletržec Tjälde uživa splošen ugled in slavo ga kot dobrotnika delavcev. Vse je prepričano, da sloni njegovo podjetje na solidni podlagi. Tudi njegovo družinsko življenje je primeroma srečno. Mlajša hčerka Signe, naivno dekletce brez vse resnobe, je zaročena s kavalerijskim poročnikom Hamarjem. Starejša njena sestra

Walburg pa je ponosna »princezinja«, ki se čuti kot veletržčeva hči. Soproga Tjälldova je dobra žena, a bolehná; vzrok svoji bolezní pozna le sama. Saj je le njej znano, kakó neresnično je splošno mnenje, da je Tjälldova trgovina v ugodnem gmočnem stanju. Ona čuje noč za nočjo njegove vzdih; v sanjah ji je izdal tajnosti, za katere drugače ne bi bila zvedela. Tjälde prikriva vsemu svetu že tri leta, da je prav za prav pasiven. Hud udarec je zanj konkurz trgovca Müllerja. Vendar se nadeja, da si še opomore s pomočjo bogataša Linda, ki ga povabi na svoj dom, kjer ga sprejme z vsemi častmi, da bi si pridobil njegovo naklonjenost. Tu mu uniči ves načrt advokat Berent, poverjenec bank v Kristijaniji. Nezdravo gospodarsko razmerje je dovedlo denarne zavode do tega, da so sklenili ustaviti kredit nesolidnim podjetjem. In kot tako razkrinka na podlagi lažjave bilance Berent tudi Tjälldovo trgovsko hišo. Tjälde se mu

izprva roga; a ko spozna resnost položaja, se ga loti obup, v katerem hoče ustreliti sebe in advokata, toda zmanjka mu zato poguma. Berent ga slednjič prisili, da podpiše listino, s katero se proglasi insolventnega.

Ta nenadni preobrat potré vso družino; edina opora mu je soproga, ki je dobro vedela, kaj se mora zgoditi prej ali slej. Tjäldejev bankerot pa je razburil tudi delavce, ki so ga dotlej smatrali za poštenjaka; zahtevajoč svojo plačo se pridre pred hišo. Tu hoče Hamar ustreliti krasnega rjavca, ki ga je rešil Tjälde iz Müllerjevega konkurza, da ne bi prišel drugim v roko. Strel pa razburi delavce še bolj, že leti kamenje v sobo, kar reši družino policija. Družina je ob robu prepada. Tu je rešilni angel ponosna Walburg, ki izjavi, da hoče delati za svojo mater, da opere nesrečni madež. Njeni izjavi se pridružijo drugi, začetni hočejo novo, solidno delovanje.

Moravsko veleposestvo v dežel. zboru.

Včeraj, kot smo omenili, je volila moravska veleposestniška skupina. Ker se je tudi za letošnje volitve sklenil dosedaj običajni kompromis, je bila izvolitev vseh 80 kandidatov soglasna. Dobila je prva celotna lista po 96 glasov. Izvoljeni so razun enega vsi dosedanjí poslanci, le mesto dosedanjega konservativnega glavarjevega namestnika prelata Korciana so kandidirali kanonika Pospisila. Pri tej priliki moramo omeniti, da se godi na Moravskem v tem oziru še večja krivica nego na Kranjskem, kjer je izvolilo pri zadnjih volitvah nekaj nad 50 veleposestnikov volivcev deset poslancev. Na Moravskem pa ni prišlo k volitvi še enkrat toliko volivnih upravičencev in vendar so izvolili 20 poslancev več, ali skupno le enega manj kot kmečki volivci cele dežele. Dokler bodo vladale v dež. zborih take pravice, pač ni nade na zboljšanje razmer. Proč s takimi volivnimi privilegiji!

Za nemški državni jezik.

Vsenemška zveza v drž. zboru je primernim potom pozvala vse ostale nemške stranke, naj se vsaj sedaj povodom bližnje razprave o izjavi min. predsednika zopet obnovi znana nemška „Gemeinbürgschaft“, ki je že tolikrat šla v kosce in se zopet skrpalá za silo. Vapeh te obnove naj bi bil pred vsem složni nastop za nemški državni jezik, katerega naj kot conditio sine qua non zahteva vsaka nemška stranka po enem govorniku. O češkem uradnem jeziku seve Nemci ne morejo nič slišati. Prva je odgovorila vsenemcem nemška ljudska stranka in obljubila pomoč. Zaradi lepšega se seve odzovejo povabilu tudi ostale nemške stranke, a vedo pa že naprej, da bo zaman vse njih rohnenje.

Ogri proti vojni predlogi.

Včerašnjemu poročilu o dogodkih v budimpeštanskem mestnem zboru ob razpravi o Vaszonyjevem predlogu proti pozivu nadomestnih rezervnikov v stalno armado nam je dodati še naslednje podrobnosti: Predlog županov, naj se zadeva izroči v pretres magistratu, je bil odklonjen. Ko je zanj glasoval mestni poslanec Šandor, mu je živahno oporekala galerija in mu klicala: »Abzug Šandor!« Predlog Vaszonyjev je bil nato vprejet z veliko večino. Obenem je občinski svet pozval magistrat, naj določi vsem občinskim zastopom okrožnice, v katerih se jim priporoča, da enako odločno zavrnejo predlogo vojaške uprave. Istodobno se proti njej organizira tudi budimpeštansko dijaštvo. Že 22. t. m. so imeli vseučiliščniki velik shod, na katerem so sklenili, da se razpreže agitacija po vsej deželi in zanese upor tudi na ulico. Ker so taki nastopi na Ogrskem imeli doslej večinoma vedno povoljen vspeh, je pričakovati, da bodo demonstrantje tudi sedaj zmagali.

Katoliško gibanje v Italiji.

Znano je, da so nastali v italijanski katoliški organizaciji »Opera dei Congressi« nekatera nesporazumjenja med starimi konservativci in med mladimi demokrati. Sicer ni prišlo do razpora, kakor so pisali razni nasprotni listi, pač pa ni bilo pravega soglasja. Zdaj je sveti oče imenoval »Operi« novega načelnika, s katerim sta obe stranki zadovoljni. Conte Giovanni Grosoli, novi načelnik »Opere«, je bil rojen l. 1859 v Carpi in bil vzgojen v Ferrari. Njegovi spisi so duhoviti, njegove konference, katere je imel že po večjih mestih italijanskih, so napravile globok vtis. Udeležil se je tudi s poštrevovalnostjo gospodarskega krščanske socialnega gibanja, kar mu je kot laiku pridobilo še posebno naklonjenost. Katoliško časopisje v Italiji pričakuje lepih uspehov od taktne in odločne nastopanja novega načelnika.

Nov francoski šolski zakon.

V pojasnjenje, kakošnega šolskega zakona si žele francoski framasoni, služi najbolje najnovejši načrti poslanca in bivšega ministrskega predsednika Briassona, ki vsebuje mej drugimi naslednje določbe: Od poduka se morajo absolutno izključiti vsi duhovniki, redovni in svetni, ter vse redovnice. Zavodi, ki so pod vodstvom duhov-

ščine, se morajo absolutno zatvoriti. Da se pa onemogoči vsako kakoršnokoli izogibanje zakona, se ob enem določa, da ne smejo poučevati tudi take osebe, ki so kedaj pripadale duhovskemu stanu, ali pa se odgojevale v kongregacijskih šolah. — Poslednja določba pa bržkone ne bo obveljala v tem smislu, kajti potem je od poduka izključen tudi bivši redovnik Combes, ko bi nekega dne ne našel nikjer drugega potrebnega kruha, a tudi taki duhovniki in laički odpadniki, ki sedaj delajo stafažo židovsko-framasonski kliki.

Iz brzojavk.

Nemški cesar obišče sv. očeta. Rimski list „Italie“ poroča, da je sedaj skoro definitivno določeno, da pride nemški cesar 2. marca prih. leta v Rim in obišče ta dan sv. očeta. — Combesovo maščevanje nad provzročiteljem okrožnice francoskega episkopata. Francoska vlada je ustavila plačo generalnemu vikarju škofije Besançon, ker je nabiral podpise škofov pod znano okrožnico na parlament. — Poljsko-nemška koalicija. Lvovski »Slovo Polakie« javlja, da se še nadalje vrše dogovori glede ustanovitve poljsko-levičarske koalicije. Dotična pogajanja vodita od poljske strani bivši minister Madeyski in posl. Rapoport. — Afera poslanca Lupu še ni rešena. Vest, da bi bilo dunajsko kasacijsko sodišče razveljavilo ukrep lvovskega nad sodišča, se sedaj dementira obenem pa poročajo, da tudi v Lvovu niso še ničesar ukrenili. Vzeli so enostavno naznanje poročilo pravosodnega ministra o sklepu zbornice, v ostalem se pa hočejo in nadalje ravnavati po črki zakona. Dokler se ne premeni zakon, pravijo, da se ne more imenovati nezakonito postopanje proti poslancu Lupu. — Ovadba proti češkim članom olomuške trg. zbornice. Proti zborničnim svetnikom Zeman, Wüst, Balcerek in Spacek ter posl. Reichstädterju je dvignjena obtožba radi zločinstva po § 76, oziroma § 153, ker so raztrošili po zbornici klorovo apno.

Hranilnica in posojilnica za blejski kot.

Iz blejskega kota, 22. okt.

Preteklo poletje spopolnila se je naša gospodarska organizacija z novo posojilnico rajfajznovko. Dasi na Bledu že več let posluje »posojilnica za Bled in okolice«, bila je vendar ustanovitev novega denarnega zavoda, ki je osnovan popolnoma po Rajfajznovih načelih, za naš kot živa potreba. Najboljši dokaz za to je nepričakovano zaupanje, katerega živi nova posojilnica že takoj prve mesece njenega obstanka. V treh mesecih šteje posojilnica že 30.000 K hranilnih vlog in ima nad 80.000 K denarnega prometa. Ako bo hranilnica tedaj tudi v bodoče tako napredovala, smemo upati, da postane v par letih vredna sovratnica družih rajfajznovk, katere tako blagodejno delujejo v našem okraju.

Hranilnica in posojilnica za blejski kot, registrovana zadruga z neomejeno zavezo, je ustanovljena za župnije Bohinjska Bela, Grad in Ribno ali za politični občini Bled in Ribno. Sedež ima v starem župnišču v Gradu. Člani načelnštva so razdeljeni enakomerno po vseh treh župnijah. Sedanji načelnik je gospod Janez Burja, župan na Boh. Beli. Novi zavod se sme ponášati z dejstvom, da je najugodnejši v celem okraju, tako za varčevalce, kakor tudi za upnike, to pa radi tega, ker načelnštvo, tudi tajnik, delajo brez vsake odškodnine. Hran. vloge, katere se sprejemajo od vsakateraga, naj stanuje v okrožju posojilničnem ali ne, se obrestujejo po 4½ odst. brez vsakega odbitka za rentni davek. Posojila pa se dajejo le samo članom, in sicer na vključbo po 5 odstotkov, na osebno poročstvo pa po 5½ odstotka.

Druge starejše posojilnice našega okraja, ki pa slone ali le na omejenem poročstvu, ali pa tudi na neomejenem, pa imajo dvojne glavne in opravilne deleže, in katere so si tekom let nabrale že lepega dobička, pa še vedno posojujejo le na 6 odstotkov in še to večinoma na menice, kar je za upnike zelo neugodno.

Stroški za posojilo so pri novi posojilnici najmanjši, kajti delež znaša samo 2 K, vpisnina 1 K, dolžna pisma pa se kolekujejo po prvi lestvici, tako da znaša kolek za posojilo do 1200 K le samo 80 h.

Lastni dobiček mora tedaj siliti vsakoga, da išče tam posojila, kjer ga največje dobič in da tam nalaga svoje novce, kjer ima radi neomejenega poročstva za nje največjo varnost. Torej: Svoji k svojim!

Cerkveni letopis.

Shod Marijinih dekliskih družb v Petrovčah.

Prvi splošni shod Marijinih dekliskih družb celjske novocerkovske in brasloviške dekanije na Štajerskem se je vršil dne 7. oktobra v Petrovčah. Bila je to veličastna manifestacija katoliške ženske mladine omenjenih dekanij. Lepo, o prelepo je bilo — to je bila enoglasna sodba iz ust vseh. Petrovčani so pa za to slovesnost tudi oblekli praznično obleko, razobesili so namreč slovenske in cesarske zastave. Čast jim za to! Cerkovska Marijina družba pod vodstvom g. kapelana je prišla v Petrovče že v ponedeljek zvečer med glasnim petjem in pritkavanjem zvonov. Na čelu sprejema so nesle dekllice lep, z belim pajčolanom okrašen križ. Veličasten, ganljiv je bil uhod v cerkev, da je marsikomu solza porosila oko. Temu sprejemu so se pridružile tudi nekatere iz Frankolovega in mnogo vrlih deklavic z Doberne. Po uhodu so bile večernice s svetim blagoslovom. Drugo jutro so prišle Marijine družbe v obilnem številu iz Celja, iz St. Jurija ob Taboru in iz Polzele. Iz Polzele so prišle v lepem sprejemu pod vodstvom g. župnika Attenederja. Tudi od drugih krajev iz Vojnika, Smartna itd. je prišlo mnogo deklavic, da je bila polna prostorna cerkev petrovška.

Sv. maše, katerih je bilo 9, so se začele o petih, a prvo glavno opravilo je bilo ob osmi uri. Govor je imel aranžer cellega shoda g. Kokelj, kaplan v Novicerkvi. Govoril je o tem s pozitivnega in negativnega stališča, kakšen je Marijin častilec v življenju in smrti. Sv. mašo pa je imel g. Miroslov Kukovič, župnik z Doberne. Ob desetih je pa celo opravilo blagohotno prevzel milostljivi g. opat celjski Franc Ogradi. Govoril je o tem, kako je Marija najlepši zgled deklavic v pokorščini, v obnašanju med svetom itd.

Med slovesno levitirano sv. mašo, kakor tudi pri onej ob osmih so izborni peli celjski pevci pod vodstvom gosp. Brvarja. Hvala jim! A pristrčna hvala tudi milostljivemu g. opatu za trud. Mladina jim ho srčno hvaležna. Slovesnost se je končala še le o polu jedni z mašo vrlega g. kaplana Fr. Schreinerja z Doberne. Vseh duhovnikov, ki so se shoda udeležili je bilo 13. Obhajencev je bilo okrog 700. Spovedovalo se je že prejšnji dan in celo dopoldne. V svojih molitvah smo se spominjali tudi prevzvišenega kneza in škofa, kateremu smo po končani slovesnosti poslali brzojavko. Bog daj, da bi prvemu shodu Marijinih dekliskih družb kmalu sledil tudi shod Marijinih mladeniških družb!

Dnevne novice.

V Ljubljani, 24. oktobra.

Volilno gibanje na Štajerskem.

V soboto 25. t. m. zvečer vršil se bode volilni shod v Sevnici in sicer v gostilni g. Simončiča, v nedeljo 26. t. m. zvečer pa bo volilni shod v »Narodnem domu« v Brežicah. Pri teh shodih predstavil se bo svojim volilcem kandidat za mestno skupino Celje-Brežice dr. Josip Karlovšek iz Celja. — V občini Sčavnica v Ljutomerskem okraju, kjer je znani Bračko se trdno nadejal zmage, sta zmagala slovenska volivna moža. Glede kandidata v Ljutomerskem ormoškem okraju pravi »Slovenski Gospodar«: »Ker je g. dr. Rosina odpovedal svojo kandidaturu za volilni okraj Ljutomer Ormož, nastala je za volilce naloga, da si postavijo drugega kandidata. Dosedaj se še ni dosegla edinost med obema okrajema, a upati je, da se to kmalu zgodi. Naši volilni možje se torej naj ne dajo zmotiti po kakih nemškutarskih spletkah, ampak naj ostanejo trdni; o pravem času se bo jim naznanil kandidat.« — V Hočah so pri volitvi volivnih mož zmagali Slovenci. V Slivnici so tudi propadli nemškutarji. V Makolah so vsi volilni možje za Robiča in Roškarja. Dalje se poroča od Sv. Petra pri Mariboru in Sv. Ruperta v Slovenskih Goricah, da so Slovenci krepko nastopili in sijajno zmagali. — V Lembahu, v Bistrici, v Vrhovem dolu, v Pekrah so povsod izvoljeni volivnimi možmi Slovenci. Posebno pomembna je zmaga v Pekrah, kjer je nemškutarska stranka sramotno propadla. — V St. Lenartu v Slov. gor. so se letos Slovenci prvič udeležili volitev volivnih mož za deželnozbornske poslance. In glej — ostali so le z dvema glasoma v manjšini. Se niso sicer zmagali, a korakajo brzo proti zmagi! — V okraju konjiškem se je, kakor nam poročajo, volitev volilnih mož završila minolo sredo v Zrečah. Tu so se ob deveti uri zhrali domači občani, ob enajsti

so prišli na vrsto volilci za Padeškirh, popoldne pa oni za občino Sv. Kunigunda. Prvi bodo dne 4. nov. v Celje poslali 3 zastopnike (gg. Igo Hren, Sebastijan Orož, Winter), drugi 2 (brata gg. Mernik), tretji enega (g. Potnik Jurij). Vsi so dvrti korenjaki, krščanski poštenjaki. Izbiranje, volilnih mož in pa dolga pot do Celja človeka ne hote spominja še na »liberalno« krutost, ki je širjim slojem ljudstva navlašč otežkočila izvrševanje državljanskih pravic, samo da sebi laglje vzdrži neopravičeno nadvlado. — Od vsega srca želimo spodnjestažerskim Slovencem v volivnem boju največje sreče. Pazijo naj povsod, da se izvolijo volilnimi možmi zanesljivi slovenski možje krščanskega mišljenja! — Kakor čujemo, za mesto Maribor Slovenci ne bodo postavili svojega kandidata.

Slovenski kandidati na Koroškem.

»Naš Dom« priobčuje naslednje slovenske kandidate za deželnozbornske volitve na Koroškem: 1. Za okraja Pliherk in Zelozno Kapljjo naš izvrstni koroški rojak in zagovornik kmetijskih pravic kmet gosp. Grafenauer. 2. Za okraja Velikovec in Dobrlavas č. g. Val. Podgorc, ki je dosedaj neustrašeno in razumno se vojskoval za slovensko kmetijsko ljudstvo. 3. Za okraja Celovec in Borovlje g. Ure, kmet in župan v Smarčinu pri Celovcu. Tega zanesljivega slovenskega moža, ki je tudi odbornik slov. posojilnice v Celovcu, ne hote spoštujejo tudi naši nasprotniki, če tudi ga ne ljubijo. 4. Za beljaški in rozeški okraj je postavljen g. Eller, nadučitelj na Zili, morda edin izmed učiteljskega stanu, ki je na Koroškem zvest ostal do svoje starosti veri in jeziku svoje slovenske matere. 5. Za okraj Podkloster, Trbiž in Kanalsko dolino, kjer je prej bil izvoljen Grafenauer, se voli razumen in zanesljiv mož g. Ehrlich, poštar v Zabnici. — To so naši možje!

Redni občni zbor »Edinosti«. »Edinost« priobčuje vabilo na redni občni zbor in javni shod, katerega priredi polit. društvo »Edinost« v nedeljo, dne 2. novembra 1902 ob 4 uri popoldne v Sanci-Čemotovi dvorani v Škedenju. Vspored: 1. Nagovor predsednika; 2. Poročilo tajnika; 3. Poročilo blagajnika; 4. Volitev novega odbora; 5. O političnem položaju, poroča g. držav. poslanec V. Spinčič; 6. Poročilo o političnem položaju v Trstu, poroča gosp. dežel. poslanec dr. O. Rybář; 7. Eventualnosti.

Polkovnik domačega pešpolka odlikovan. Iz Celovca dne 23. oktob. Cesar je podelil polkovniku kranjskega pešpolka štev. 17. »pl. Milde«, gosp. Hugonu Hanel, red železne krone tretje vrste.

Častnima občanoma je imenovalo bralno društvo pri Sv. Ani v Slov. Goricah č. g. dr. Antona Suhač, knezoškofjsk. duhovn. svetnika in župnika pri Sv. Ani, ter č. g. Ernesta Trstenjak, bivšega kaplana pri Sv. Ani in ustanovnika društva.

Odlikovana redovnica. Iz Celovca. Cesar je podelil č. sestri Lidiji Bernet, predstojnici tukajšnjega deškega sirotišča, Elizabetino zlato kolajno. Imenovana deluje tu blagoslovo že nad 25 let. Porodila se je dne 11. apr. 1844 v Gomivaldu na Švicarskem.

Iz celovške škofije. Župnija Št. Lips pri Rajneku podeljena je č. g. Volbenku Serajniku, provizorju Tinjske nadžupnije. — Razpisani ste do 18. novembra l. 1. župniji Št. Jurij pod Strassburgom in Djekše (sooskrbuje tudi Knežo). — Župnijskega izpita od 7. do 9. oktobra vdeležili so se gg. kaplani: Pavel Kayser iz Trga, Mavricij Müller iz Trga, Franc Neuwirther iz St. Vida, J. Schwabl iz Glodnice; provizorji gg. J. Kukačka iz Koprivne, Franc Mažir iz Smarjete, Franc Hafner v Arijah in Hubert Pietschnig, katehet na mešč. šoli v Volšpergu. — Nevarno obolen je gosp. Simen Mikeln, kaplan v Pliherku, ki se že dalje časa zdravi pri usmiljenih bratih v Gradu. Sobotom se priporoča v »mentov«.

Nov »Narodni dom« na Koroškem. Iz Spodnjega Dravo-

grad a se nam poroča: Novopopravljena posojilniška hiša — naš »Narodni dom« ob koroško štajerski meji — se boče blagoslavljala v nedeljo dne 26. t. m. ob 3. uri popoldne. Po končanem cerkvenem obredu napravi katoliško politično društvo shod, katerega se bodo udeležili odlični narodnjaki. Dva radostljana govornika, č. gosp. kanonik Weiss in g. poslanec Grafenauer, bodeta nastopila in šmihelski pevci in tamburaši bodo udeležence slovesnosti kratkočasili.

G. P. Žmitok, slikar iz Kroke, je vstopil v višji oddelček specialnega ateljeja prof. Hynaisa v Pragi.

Nova šola na Vrhniki. V večerajšnje poročilo o seji obč. odbora vrhniškega se je urinila neljuba pomota. Zgradba nove šole na Vrhniki bo veljala namreč 160 000 K, ne 16 000 K.

Imenovanje. Finančnim nadsvetnikom v okrožju celovskega fin. ravnateljstva je imenovan predstojnik davčne administracije v Opavi Anton Olšcha.

Služba božja na sv. Viliharjah je prenehala, kakor navadno, z rožnovensko nedeljo. Tujih duhovnikov je prišlo 170, obhajancev je bilo 20 730. Mil. g. škof ljubljanski, dr. Anton Jeglič, se je jako pohvalno in laskavo izrazil o skrbi naše duhovščine za romarje.

Vohun okrog kislega melja. Večerajšnji »Narod« je pod tem naslovom priobčil notico, da se neki uradnik »Gospodarske zveze« vedno trudi na juž. kolodvor izvoziti, komu in kam pošilja željarji zelje, da potem »Gospodarska zveza« dotičnim odjemalcem vsiljuje svoje blago. Namen »Gospodarske zveze« nikakor ni tukajšnjim zeljarjem odjemati odjemalcev in tudi nihče ne dela tega, kar večeraj »Narod« trdi o vohunstvu. »Gospodarski zvezi« je popolnoma nepotrebno iskati po skladišču juž. kolodvora imena tvrdk, ker ima skoro po vseh južnih mestih svoje zastopnike za razpečevanje blaga.

Odlikovan delavec. Iz Možice na Koroškem se poroča: Za 55letno zvesto službovanje odlikovan je bil s srebrnim zaslužnim križcem rudarski blagajnik g. Priester. Pri slavnosti dne 12. t. m. je g. rudarski glavar poudarjal njegovo zvestobo in gorečo službovanje, na kar mu je g. okrajni glavar velikovski izročil srebrni zaslužni križec. Ginjenim srcem se je starček zahvalil za odlikovanje. S trikratnim »slava«-klicem na Nj. Veličanstvo Franca Josipa zasvirala je rudarska godba cesarsko pesem, na kar se je slavnost zaključila.

Samomor ženske 24letna šivilja Avgušтина Häubl iz Gradca se je večeraj v stanovanju Franca Mautner v Mariboru s puško ustrelila.

Ogled železniške proge skozi Karavanke vršil se boče pod vodstvom č. kr. deželno vladnega svetnika Grabmayra, da se doženejo odkupi posestev, da se določijo varnostne naprave zaradi ognja itd. koncem oktobra. Začeli bodo 24. oktobra pri kolodvoru č. kr. državne železnice v Celovcu in končali 4. novembra pri hudourniku Suha v občini Podgorje.

Vojaški begun. Rekrut Feliks Senčič, rojen leta 1881, pristojen v Presiko okraj Ljutomer, odšel je v torek iz domobranske vojašnice v Mariboru ter se še do zdaj ni vrnil.

Stavka Lloydovih kurjačev v Trstu. Že večeraj smo naznanili, da Lloydovi kurjači zopet stavkajo, ker Lloydova uprava ni ugodila njihovim zahtevam, ki so: 1. Zahteva se priznanje posredovalnega urada; predsedništvo parobrodne družbe avstrijskega Lloyd mora zaukazati svojim kapitanom in strojevodjem, da se morajo posluževati izključno posredovalnega urada, ustanovljenega od kurilcev. 2. Posredovalni urad bo pripoznaval kapitanom in strojevodjem pravico, odbivati samo tiste kurilce, ki so imeli v minulosti navzkrižja direktno z njimi samimi. 3. Izključeno bo moralo biti vsako odpustanje iz službe iz maščevanja. — Dosedaj stavkajo kurjači parniakov: »Grof Wurmbrand«, »Nadvojvoda Fran Ferdinand«, »Kleopatra«, »Silezia«, »Imperator«. Na shodu so se izrekli, da bodo vstopili do skrajnosti. Tudi mnogi mornarji na Lloydovih parnikih so se pridružili stavkojočim. Lloydovi upravi se je posrečilo dobiti

nekaj tujih kurjačev in sta parnika »Grof Wurmbrand« in »Kleopatra« odpluli.

Novo lekarno dobi Celje.

Na Storkou ubil se je posestnik po domače Stular iz Babnega vrta. Dne 20. oktobra je je šel v goro z malo zalogo hrane mrvo spravljat. Ker ga ni bilo domov, ga je šel tretji dan sin iskat, a iskal je dva dni zastonj. Šele četrty dan ga je našel cerkovnik od sv. Lovrenca mrtvega v nekem prepadu. Zdrčalo mu je po bregu in je padel čez skalovje. Rajni je bil še primeroma v mladih letih.

Ljubljanske novice.

Društvo za varstvo živali. V hotelu pri »Maliču« je bil večeraj zvečer ustanovni shod društva za varstvo živali. Shod je otvoril član pripravljalnega odbora gosp. c. kr. vet. koncipist Alojzij Pavlin, pozdravil došle dame in gospe in razložil pomen in namen društva. V društvo se je dosedaj že vpisalo 230 društvenikov. Kot ustanovnik je pristopil društvu gospod župan Ivan Hribar. Ko so se prebrali došli pozdravi, se je vršila volitev odbora. Volilo se je per acclamationem in so bili izvoljeni v odbor gospodje: tovarnar in hišni posestnik Avgust Dreise, c. kr. davčni oficial Mihael Frančič, c. kr. gozdni nadsvetnik Vencelj Goll, Iv. Globočnik, veleposestnik v Kostanjevici, trgovec in hišni posestnik K. J. Hamann, Gabrijel Jelovšek, župan na Vrhniki, c. kr. deželnovladni svetnik Rud. grof Margheri, c. kr. vet. koncipist Al. Pavlin, magistratni policijski svetnik Fran Podgoršek, c. kr. polkovnik v pok. Lovrenc pl. Riedl, hišni posestnik Karl Rom. dr. Anton Romih, župan v Krškem, dr. Fran Robida, dr. M. Sterger in Emil Töniš. Nadalje so bile izvoljene dame gg. Marija plem. Chron v Kamniku, Teodora Doberlet, Marija Gruntau v Ribnici, V. baronica Gussich, Ter. Jenko, Al. Mardetschläger, Mira Praunseis, Fani Riedlinger, Jadviga Šubic, Franja Tavčar in Berta Triller. Odbor se je takoj konstituiral in je bil predsednikom izvoljen gospod Rudolf grof Margheri, podpredsednikom g. c. kr. gozdni nadsvetnik Vencelj Goll, blagajnikom č. g. župnik v pok. Alojzij Starč, zapisničarjem g. c. kr. vet. koncipist Alojzij Pavlin in njegovim namestnikom g. Franc Beber. Nato se je g. gozdni nadsvetnik Goll pripravljalnemu odboru, osebnost g. Alojziju Pavlinu, zahvalil na trudu, ki ga je imel pri ustanovitvi društva. Po tem govoru se je zborovanje zaključilo. Želeli je, da bi društvu prav mnogo udov pristopilo, ki bi podpirali plemeniti namen društva.

Vesela v vseh prostorih »Narodnega doma«, katero priredi pevsko društvo »Slavce«, je sedaj definitivno določena na nedeljo, dne 9. novembra. Ista vršila se boče v slogu »Velikega orfeja«. Pomnoženi odbor je marljivo pri delu, tako da bodo slav. občinstvu zopet nekaj izrednega podal. Jako obširen vspeled boče tako urejen, da se bodo vršile zabave cel večer hkrati v vseh treh dvoranah in stranskih prostorih, pri čemer pride tudi veliko stopnišče v poštev. Po končanem zabavnem delu se razvije v vseh dvoranah ples in si je društvo že zagotovilo dotične godbe. Podrobnosti iz programa, kateri bodo razdeljeni v šest oddelkov, ki bodo skupno tvorili nad štirideset posameznih točk, bodo poročali.

Ovira na električni železnici. Voz zlomil se je danes na vogalu Poljanske in Eiza betne ceste. Voz, na katerem so peljali pesek, je bil last gosp. Švigelja iz Bresta. Električna železnica ni mogla voziti nekaj časa naprej.

Deček se je izgubil. Jože Perme, 2 leti star, sin delavke Ivane Perme na Tesarski poti št. 3 je večeraj popoldne šel od hiše in se zgubil. Vpil in jokal je po cesti. Ljudje so mu dajali razne stvari, da bi se bil potolažil. Končno je vendar policijski stražnik izvedel, čegav je, in ga odpeljal domov k materi.

Z rešilnim vozom. V bolnico so pripeljali večeraj z rešilnim vozom delavca Antona Friškovca s Karlovske ceste št. 16.

Staro rimsko posodo s kostmi so našli danes jutraj pri kopanju kanala ob križpotu Dunajske in Sodnijske ceste. Posodo so izkopali in jo odnesli v muzej.

Na vozičku odpeljan v vojašnico. Večeraj popoldne sta se na južnem kolodvoru častniški sluga Ivan Ivanič od bosenskega pešpolka in hlapec Franc Sladič jako nedostojno vedla, da so se ljudje nad njunim početjem gledovali. V jedromer sta se objemala in poljubovala in drug drugega suvala, pri tem pa tudi nadlegovala. Policaja, ki ju je svaril, je Ivanič sunil v prsi in nekemu naredniku, ki mu je rekel, naj se s kolodvora odstrani, je dal zausnico. Narednik je poklical na to pred kolodvorom stoječe vojaše na pomoč in vojaši so Ivaniča zvezali in na vozičku odpeljali v vojašnico. Sladiča je policaj aretirar.

Dezertar aretirar. Franc Sedej, hlapec v pivovarni Auerjevih dedičev, je bil danes dopoldne aretovan, ker ga zasledujejo kot dezertarja.

Zgubil je trgovec K. S. pred tremi tedni srebrno tabakiro z monogramom K. S. in z letnico 1899. — Našel je zlatarski vajenec Karl Dolinšek danes jutraj v Spitalskih ulicah zlat uhan s dijamantom.

Zaprli so hlapca Ivana Bobeka v Metelkovih ulicah št. 19, ker je v noči od 3. na 4. t. m. ukradel hlapcu Karolu Prijatelju iz omare v hlevu srebrno uro. Ko so ga prijeli, so dobili ukradeno uro v njegovem žepu.

Iz bolnice. Dotičnik, katerega je večeraj v stolni cerkvi vrgla božjast, je Franc Frakelj, vrtnar na Volčjem potoku. Zavedel se je bil šele v bolnici.

Čuvaju nagajal. Čuvaju na prelazu Dunajske ceste je nagajal delavec Fran Prešern in se mu ni navelič hotel umakniti z železniškega tira, dokler ni prišel policaj in ga vzel seboj.

Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 12. do 18. okt. 1902: Novorojencev 15, vmrlih 19; med njimi za jetiko 2, za vnetjem soplnih organov 3, za različnimi boleznimi 14. Med njimi je bilo: tujcev 8, iz zavodov 8. Za infekcijskimi boleznimi so oboleli in sicer: za otročico 1, za škariatoco 4, za vrtico 4, za ušenom 2.

Kulturnost in umetnost.

Slovensko gledališče.

»Slovenski Narod« je večeraj poln jeze na našega gledališkega ocenjevalca. To je čisto naravno. »Narod« stoji na stališču reklame, mi pa stojimo na stališču objektivne kritike. Občinstvo potrebuje bolj slednjega, kakor prvega. — Jutri se prvkrat predstavlja zanimiv igrokaz v štirih dejanjih iz trgovskega življenja »Bankerova«, spisal B. Örnstejerne B. Örnson. — Osebe so takole razdeljene: Herman Tälde — Dobrovolny; Nanna, njegova soproga — Dobrovolna; Walburg, njihova hčerka — Rückova; Signe, njihova hčerka — Kreisova; Poročnik Hamar, Signin ženin — Lovšin; Sannäs, Täldejev prokurist — Häller; Jakobsen, Täldejev pivovarnar — Verovšek; Odvetnik Berent — Lier; Upravitelj konkurzne mase — Boleska; Pastor — Danilo; Mitničar Pram — Perdan; Konzul Lind — Dragutinovič; Konzul Finne — Rojo; Konzul Ring — Osterc; Veletrež Holm — Nuđič; Veletrež Knudsen — Vrančič; Veletrež Knutzen — Molek; Agent Falba — Rasberger; Strežaj — Mohorič; Strežnica — Kočvarjeva. Vsebinsko igre prinašamo v današnjem podlistku. — V torek 28. oktobra boče zopet predstava. Pripravljata se operi »Maričona« in »Cavalleria rusticana«.

Nova hrvaška slovnica.

V Hartlebovi izdaji je izšla ravnokar kot 46. knjiga v drugi izdaji hrvaška slovnica: Praktische Grammatik der kroatischen Sprache für den Selbstunterricht. Von M. E. Muža. Knjižica je sestavljena po istih načelih, kakor sploh Hartlebove slovnice in je jako pripravna za uradnike, trgovce, potnike itd., kateri se hočejo v kratkem času priučiti hrvaškemu jeziku za praktično uporabo.

Izpred sodišča.

Bogoskranstvo. Delavec Jurij Bergant iz Dvorij je malopriden človek, ki je bil že mnogokrat zaradi različnih hudodelstev in prestopkov kaznovan. Prišel je dne 22. septembra t. l. v Bohinjsko Bistrico. Tu sta ga videla dva dečka, kako je v poleg ceste stoječe razpelo metal kamnje in podobno križanega zadel v glavo in enkrat v roke. Zagovarja se, da je učinil to v pijanosti. Ker se mu je tudi dokazalo, da se brez dela okoli klati, obsojen je bil na 6 mesecev ječe, po prestani kazni ga pa odajo v prisilno delavnico.

Na Slunčico ne gremo, tako je povdarjal grajski lovca Martin Berlan iz Boštijanske vasi dne 21. septembra t. l. svojim tovarišem in še pristavil, da slunjski fantje radi kamnje mečejo. Nastalo je besedovanje in za tem pa pretep. Martin Berlan je udaril Janeza Klandarja z neko stvarjo, potem ga še z nožem ranil po desnem licu in spodnjih deljstih. Obdolženec se zagovarja s silobranom, kar se mu pa ne verjame, in sodišče mu prisodi sedem mesecev ječe.

Že trinajstkrat kaznovan je bil Lorenc Porenta iz Smartna pri Litiji, ki je kljub svojih 23 let poznat kot razgrajšč in silovitož. Dne 31. avgusta je prišel zvečer v Prestorjevo gostilno v Zavrstniku, tam je brez povoda napadel Franceta Vozla iz Smartna, ga podrl na tla in ga sunil z nožem v rebra. Potem je prišel ravno isti večer v Robavsovo gostilno in ker mu ni gostilničar hotel dati pijače, je zagnal en kozarec ob tla, da se je razbil, potem pa jel proti njemu mahati z nožem, tako da se je krčmar le težko ubranil njegovega napada.

Dne 8. sept. t. l. okoli poludne je zopet razgrajal in goste nadlegoval v gostilni »pri pošti« v Gradcu pri Litiji; prisiljeni so bili poslati po orožnike. Porenta se je pa napovedani aretaciji dejansko protivil, tako da je moral rabiti orožnik orožje. Šele potem ko je dobil valed sunka z bajonetom le lahko poskodbo na zgornjem delu desnega stegna, ga je bilo možno ukrotiti; vendar je pa navzoda orožnika še z raznimi psovskami zmerjal. Sodišče ga je obsodilo na dve leti težke ječe, katere se mu je pa poostrišla z 1 postom in trdim ležiščem vsakih 14 dni.

Ti si kriv, da bom saprt, je očital Peter Makovec, posestnika sin, na Čspudrovem dvorišču Janezu Klopčič, delavcu v Hribu, ker mu priložil krepko zausnico. Makovec bil je namreč pri okr. sodišču na Brdu zaradi prepovedane igre obsojen na 24 ur zapora ter je mislil, da mu je vsega tega kriv Klopčič. Razjarjen valed Makovečevega ravnanja skoči Klopčič po konci in sune z nožem svojega napadalca v desno roko. Ker je bil obdolženec zaradi enakega hudodelstva kaznovan, obsojen je bil na eno leto težke ječe, poostrene s postom in trdim ležiščem vsakih 14 dni.

Kvartati ni hotel Franc Benedek s Francetom Hafnerjem, posestnikovim sinom v Stražišču, dne 7. sept. t. l., kar je poslednjega tako razljutilo, da ga je začel z odprtim nožem po glavi obdelavati. Hafner se izgovarja na svojo pijanost, kar je pa v protislovju z izpovedbami prid. Sodišče mu je pripoznalo 10 mesecev ječe.

Z nožem zamahnil je kajzar Franc Stanovnik iz Vnanjih Goric dne 30. junija t. l. proti Petru Oražmu zaradi tega, ker je baje ta obdolženčevega strica dolžil, da mu je odnesel dva hloda. Tekom prepira zgrabi Stanovnik za prazni škaf in ga vrže proti Oražmu, ki je tik mimo njega priletel v neki steber, nato pa še skoči za njim ter zamahne z odprtim nožem proti levi trebušni strani, a ga k sreči ni zadel, ker se je Oražem urno in pravočasno smrtonovarnemu sunku izognil. Seveda je zagovor Stanovnikov, da je bil on takrat popolnoma pijan in da ni vedel za svoje ravnanje valed dokazovanja po pridih povsem neverjeten. Obsojen je bil na šest mesecev težke, z enim postom in trdim ležiščem vsakih štirinajst dni poostrene ječe.

Pod oknom svoje izvoljenke jo je skupil. Matevž Švab je kaj rad hodil k Matičkovi dekli na Brezje pod okno vasovat. To pa je posebno v oči bodlo Jožefa Pretnarja, kateremu je bila dekla posebno všeč, in sklenil se je zato nad Švabom maščevati. Za izvršitev svojega namena pridobil je še Janeza in Jožefa Langusa, oba z Brezja, in ti so si izmislili načrt, kako da bodo tekmeč prav pošteno naklestili. Dne 14. septembra so ga ob vasovanju, sedečega na lestvi, napadli ti trije znanci, ter neusmiljeno udrihali po njem s palicami in otko, katero so mu vzeli, tako da je dobil Matevž Švab težke poškodbe. Obdolženi dejanja ne taje, in sodišče je obsodilo Jožefa Pretnarja in Janeza Langusa na tri mesece, Jožefa Langusa pa na dva meseca težke ječe, pri vseh poostrene z enim postom in trdim ležiščem vsak teden.

Razne stvari.

Majnovjše od raznih strani.

Iz Rima se poroča, da so čutili ondi večeraj ob 4. uri 51 minut lahek potresni sunek. Radi silnega dečevja se je podrl zid cesarja Aurelijana 30 metrov v dolžini. Večeraj je prišel v Rim lord Kitchener. Nemški cesar pride baje k proslavi jubileja 25letnice vladanja svetega očeta v Rim. — Načelovšek sin. V Ganzo pri Rimu so aretirali viničarja Baldanti, ki je imel svojo 75letno mater priklenjeno na verigi. — Vse nemeški dnevniki bodo pričeli izhajati na Dunaju 1. decembra.

Defraudacije brez konca in kraja.

Občinski eksekutor Antonovič v Osoku je poveril večjo svoto in pobegnil. Preiskava je dognala, da defraudacija pri tvrdki Israel v Berlinu znaša že nad 1 milijon mark. V strokovnem društvu klobučarjev v Budimpešti je tajnik Wiesner poveril 6065 kron. Kancelist Naday je pri sodišču v Alsó Kubing na Ogrskem za se spravil večjo svoto denarja, katerega so stranke vplačevala v poravnavo svojih kazni. V Amsterdamu je poveril pastor dr. Tischler 4000 kron in zbežal v Prago, kjer je s pomočjo izbornega znanja hebrejščine so ondodnim židom predstavljal kot rabinec. Praški židje so mu priredili pozdravni večer. Ko so mu prišli policisti na sled, jo je odkuril iz Prage. Iz Essena sta pobegnila dva uradnika ondodnih tovarn za jeklo. Na vesti imata večletna poverjenja. V Budimpešti so zasledili, da so mnogi železniški uslužbenci ponarejali spremnice poštnega povzeta in pri eskomptni banki večje zneske vdnigili. Doslje je preiskava dognala škodo 4000 kron. Iz Berlina je pobegnil blagajnik nekega hotela Friderik Esenreich. Vzel je seboj 8000 mark tujega denarja.

Mirosov na služkinje. V sporazumu z mestnim zastopnikom v Jazberenju na Ogrskem izdal je mestni župan strogi ukaz, da se po deveti uri zvečer ne sme pokazati na ulico in tudi ne pred hišnimi vrati nobena služkinja razun v izvanrednih prilikah. Tej odredbi je dalo povod skrajno nemoralno življenje. Ta jazberenjski mestni zastopnik naj bi bil v izgled tudi kakemu drugemu mestnemu zastopniku.

Patrijotičen pes. Neki voznik pariškega omnib. ima psa po imenu Lulu, ki ima svoje trdne »politične nazore«. Ako mu zapove gospodar: »Allons, Lulu! skoči na Francosko!« tedaj začne pes navdušeno skakati čez plotove. Ako mu pa veli: »Allons, Lulu! skoči na Nemčijo!« tedaj pa obsedi pes na zadnjih nogah ter zrastrašnim zaničevanjem na desno in levo.

135 000 kg. darov. Darovi, katere je perzijski šah za svoje prijatelje odpeljal iz Evrope seboj domov, so zaprti v 2500 zabojih, ki so težki 135.000 kg, in imajo vrednost 6 milijonov frankov.

Darovi.

Poslani našemu uredništvu.

Za družbo sv. Cirila in Metoda: G. Anton Kobi, trgovec na Bregu pri Borovnici, 20 K namesto venca na grob dr. Josipu Pavlici.

Telefonska in brzajavna poročila.

Teharje, 24. oktobra. Pri volitvi volilnih mož na Teharjih sijajno zmagali Slovenci. Vsled zadnjih občinskih volitev ogorčeni možaki so prišli brez posebne agitacije neustrašeno na volišče. Nasprotniki so napeli vse sile ter spravili na volišče kar so imeli. V kočijah so vozili delavce, prosili, jezili se, slednjič so jo odkurili bledih lic brez običajnega hajljanja. Navdušenje slovenskih možakov nepopisno.

Dunaj, 24. oktobra. Današnja seja državnega zbora je bila mirna, dasi se je pričakovalo, da bodo vsenemci razgrajali pri poročilu grajalnega odseka. Prihodnja seja bo skoro gotovo še-le v torek. Govori se, da pride v torek že na dnevni red razprava o Körberjevi izjavi.

Dunaj, 24. oktobra. (C. B.) Zbornica je sprejela predlog grajalnega odseka, naj se poslancu Bergerju izreče graja radi izraza »ušivci«. Nato je nadaljevala razpravo o nujnih predlogih. Posl. Klofač utemeljuje nujni predlog o pomanjkanju dela v Pragi.

Dunaj, 24. okt. (C. B.) Tekom razprave o Klofačevem predlogu je izjavil železniški minister, da se bo vlada potrudila ter v okviru ustavno dovoljenih kreditov železarski industriji pri-skočila na pomoč s prednaročili, kakor je to delala že tudi doslej. Izkušala bo tudi vplivati na uprave zasebnih železnic, da z enakim postopanjem pri naročilih pomorejo lajšati bedo.

Dunaj, 24. okt. Posl. Spinčić in tovariši so danes interpelirali dr. Körberja kot vodjo iustičnega ministerstva v zadevi slovenske porote v Trstu. Znano je, da se je 17. sept. vršila pred tržaškimi porotniki laška obravnava proti morilecu Škerlu, ker porotniki niso razumeli slovenski. V interelaciji se vprašuje, ako bo minister storil korake, da se sestavi slovenska porotna klop.

Dunaj, 24. oktobra. Lahi v državnem zboru v debato o izjavi ministerskega predsednika ne bodo posegli, ker stoje na stališču, da je to samo zadeva Nemcev in Čehov.

Dunaj, 24. okt. Mladočehi so uložili zopet tri nujne predloge.

Dunaj, 24. oktobra. Deželnemu zboru je predložen predlog, naj se v državni proračun za leto 1903 ustavi 200.000 kron za podporo mojsterskih bolniških blagajn.

Celovec, 24. okt. Šimen Mikeln, kaplan v Pliberku, danes umrl pri usmiljenih bratih v Gradcu.

Beljak, 24. okt. Vsenemci so v četrti skupini opustili kandidature Kellnerjevo. Skupni nemški kandidat je župan Breitegger.

Gradec, 24. okt. Shod zaupnikov nemškonacionalne stranke na Štajerskem se vrši v Gradcu v nedeljo 9. novembra.

Budimpešta, 24. oktobra. Danes je bil zopet shod vseučilišnikov, ki je protestiral proti vojnemu zakonu glede nadomestnih rezervnikov, katere name-ravajo poklicati v aktivno službo. Izvolili so deputacijo, ki bo šla k ministerstvu. Zborovalci so izjavili, da bodo agitacijo proti zakonu razpredli po vsej deželi. Izvolili so tudi agitacijski odsek.

Budimpešta, 24. oktobra. Predsednik sodišča v Szolnogku Sarkany se je s četrtega nadstropja vrgel na ulico in obležal na mestu mrtev. Rodbinske razmere so vzrok samomoru.

Praga, 24. okt. »Matice šolska« ima letos velik primanjkljaj.

Berolin, 24. okt. Splošno senzacijo vzbuja vest, da so soc. demokratičnega urednika Hoffmanna, ki je bil obojen na 8dnevni zapor, iz Katkowie peljali skupaj zvezanega z nekim kaznjencem v Budišin. V državnem zboru se vloži radi tega interpelacija.

Petrograd, 24. okt. Obisk srbske kraljeve dvojice je odpovedan. Carica potrebuje popolnega miru.

Umrli so:

V beolnšnici:

21. oktobra. Anton Zabukovec, kajzarjev sin, 3¹/₂ leta, combustio.
22. oktobra. Fren Jaklič, gostač, 76 let, vulnoro lacero, contus capil. fraktura Casero cranii.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 506-2 m, srednji srčni tlak 736-0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiusu	Vetrcvi	Nebo	Področje v 24 urah v mm.
23	9 zveč.	744.7	6.4	sl. svzh.	jasno	
24	7. zjut.	747.6	6.7	sr. jvzh.	del. jasno	22.9
	2 popol.	748.4	9.3	sr. svzh.	del. obl.	

Srednja včerašnja temperatura 7.8°, normale 9.3°.

Dunajska borza

dné 24. oktobra.

Škajni državni dolg v notah	100 85
Škajni državni dolg v srebru	100 55
Avstrijska zlata renta 4%	120 50
Avstrijska kronska renta 4%	100 20
Ogerska zlata renta 4%	119 85
Ogerska kronska renta 4%	97 50
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 glđ.	15 85
Kreditne delnice, 160 glđ.	672 50
London vsta	239 15
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	116 90
20 mart	23 41
20 frankov (napoleonodor)	19 06
Italijanski bankovci	96 10
G. kr. cekini	11 33

Žitne cene

dné 23. oktobra 1902.

(Termin.)

Na dunajski borzi:

Za 50 kilogramov.

Pšenica za jesen	7.51	do	7.52
„ „ spomlad	7.51	»	7.52
Rž za jesen	6.70	»	6.71
„ „ spomlad	6.69	»	6.70
Koruzza za sept.-oktober	6.80	»	6.85
Oves za jesen	6.66	»	6.67
„ „ pomlad	6.63	»	6.64

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za oktober	7.40	»	7.41
Pšenica za april	7.35	»	7.36
Rž za oktober	6.41	»	6.42
Rž za april	6.46	»	6.47
Oves za oktober	6.25	»	6.26
„ „ april	6.24	»	6.25
Koruzza za maj (1903)	5.78	»	5.79

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaška	K 7.75	»	8.20
„ južno žel.	7.50	»	7.95
Rž	6.70	»	6.95
Ječmen	5.90	»	7.25
„ ob Tisi	5.90	»	7.75
Koruzza ogerska	7.—	»	7.10
Cinkvant	6.90	»	7.25
Oves srednji	6.65	»	6.85
Fišol	6.—	»	12.—

Montinit, pritrjevalano sredstvo za kamenje, kovino, lesovje itd., pri-poroča gg. kamnosekom in ključarskim moj-strom tvrdka BRATA EBERL, edina zaloga za Kranjsko, v Ljubljani, Franciskanske ulice.

Vnanja naročila proti povzetju. 524 27 11—5

Poslano.

Dné 21. t. m. sta poročala tu-kajšnja lista »Slovenski Narod« in »Slovenec«, da je bilo neki ženski v šolskem drevoredu ukradenih 24 K. Te tatvine se je sumila po nedolžnem neka delavka in za-radi tega stavila na odgovor.

Ker je dotična popolnoma ne-kriva in jo je le neka kuharica po neprevidnem sumila, pojasnim danes jaz podpisana javno to za-devo.

Ana Kunstelj,

1208 1—1

mesarica v Ljubljani.

Ravnokar je izšla Družinska pratika

== za leto 1903 ==

Naročila na Družinsko pratiko sprejemajo in točno razpošiljajo turške:

Ā. Āuer-Horenčan, J. Āordik, Ā. Ničman in V. Petričič, vsi v Ljubljani.

Šivilja in učenka se takoj sprejme.

Kje. pové upravništvo »Slovenca«. 1201 3—2

Naznanilo preselitve.

Svojim velespoštovanim odjemalcem in velec njenemu občinstvu najuljudneje naznanjam, da sem svojo

prodajalnico mesa

iz Perlesove hiše v Prešernovih ulicah

premestil v svojo lastno hišo

Prešernove ulice št. 16.

Zahvaljujoč se iskreno za dosedaj mi naklonjeno zaupanje, prosim, da se mi isto tudi nadalje v isti meri ohrani v moji novi prodajalnici. Potrudil si bom, to zaupanje si vedno ohraniti z reelno in dobro postrežbo.

Ob enem naznanjam, da bom radi udobnosti p. n občinstva tudi po-poludne od 5. do 6. ure meso sekal, in bilježim priporočujoč se obilnemu obisku

velespoštovanjem

1210 2—1

Andrej Marčan, mesar.

Št. 34 882

Razpis.

1190 3—3

S pričetkom tekočega šolskega leta podeliti je po občinskem svetu v hvaležen spomin na Nje Veličanstvo presvitlo cesarico Elizabeto določeno podporo v znesku 400 K, do ka-tere imajo pravico deklice, ki so dovršile tukajšnje strokovno šolo in si že-le v umetnih ženskih ročnih delih ali v njih pomožnih strokah povspeti do višine sadanjega časa, ter v ta namen obiskovati dunajsko strokovno šolo za umetno vezenje, centralni čipkarski kurz ali pa državno umetno šolo na Dunaju ali v Pragi.

Prošnje za podelitev te podpore, ki se dovoljuje za vso učno dobo, vložiti je tukaj do konca t. m.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dné 10. oktobra 1902.

Stoletna pratika

dvajsetega stoletja

1901 — 2000

z načelno podobo v barvah in jako zanimivo, podučno in koristno vsebi-no. Sestavil doktor Gregorj Pečjak.

Stane v »Prodajalnici katol. tiskovnega društva (H. Ničman)« v Ljubljani, mehko ve-zana 1 K 30 h, v pol-platnu 1 K 80 h, v pol-usnji 2 K. Po pošti 20 h več.

Gospodarsko društvo v Baderni-Istra

1209 3—1

ima na prodaj

1000 hekto lastnega vina.

Vino je belo in črno, oboje dobro in močno.

Cena: 14 do 15 glđ. hekto, postavljeno na postajo Št Peter in Selve.

Velikanska klet na 5000 hekto je pod vestnim nadzorstvom.

»Katoliška Bukvarna« v Ljubljani

priporoča:

Kratek poduk

o sv. zakonu.

Za slov. zaročence in zakonske sestavil

Jan. Zabukovec, župnik.

Cena trdovezani knjigi 70 v, po pošti 10 vinarjev več.

»Nakup in prodaja«

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zgube pri tvebanjih, pri izrebanju najmanj-šega dobitka. — Promene za vsako tvebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba

»MERCUR«

I., Wolfzeile 10 in 13, Dunaj. I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni nasveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnih. 134 116